

Statsadvokaten i Sønderborg
Kongevej 41
6400 Sønderborg

J. nr. SA6-2005-851-0021

UDSKRIFT

af

DOMBOGEN FOR VESTRE LANDSRET

D O M

afsagt den 4. april 2006 af Vestre Landsrets 9. afdeling
(dommerne Bjarne Bjørnskov Jensen, Chr. Bache og Lars Christensen (kst.) med domsmænd) i ankesag S-2882-05

Anklagemyndigheden

mod

T

født den

(advokat Lars Dahl-Nielsen, Vejle).

Kriminalretten i Fredericia har den 30. september 2005 afsagt dom i 1. instans (SS 299/2005).

Tiltalte T har påstået frifindelse, subsidiært formildelse, navnlig således at der alene fastsættes bødestraf, og således at der ikke sker rettighedsfrakendelse.

Anklagemyndigheden har påstået skærpelse, herunder således at frihedsstraffen gøres ubetinget, og at rettighedsfrakendelse sker med hensyn til retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med dyr, og at frakendelse sker for en 5-årig periode.

For landsretten er fremlagt en oversigt over slagtekyllingers produktionsresultater under optimale forhold, der indgår i "God produktionspraksis ved produktion af slagtekyllinger", udgivet af Det Danske Fjerkræråd, maj 2003. Oversigten indeholder bl.a. statistiske oplysninger om gennemsnit for slagtevægt.

Tiltalte og vidnerne V1 , V2
V3 og V4 har for landsretten i det væ-
sentlige forklaret som i 1. instans.

Der er endvidere afgivet forklaring af V5 ,
V6 og V7.

Tiltalte har supplerende forklaret, at han har været selv-
ständig siden 1977. Fra 1992 har han lavet hønniker. Han har
også stadig ca. 175 malkekøer. Han havde tidligere slagte-
svin. Ejendommen havde ved overtagelsen 40.000 burhøns. Den-
ne produktion blev opgivet og erstattet af slagtekyllinger.
Han producerer fortsat slagtekyllinger. Andelen af døde dyr
ligger på 2-5 %, men det varierer meget fra rotation til ro-
tation, også afhængig af dyrenes ophav. I hans egenregistre-
ring over de 48.000 kyllinger er dyr i parentes aflivede
dyr. I notatet ud for den 23. marts 2003 er anført, at der
var oversvømmelse og at 4.000 dyr var flyttet til hal 3. Det
var således ikke den 28. marts, at oversvømmelsen skete. Han
konstaterede oversvømmelsen ved, at der stod blank vand, li-
gesom vand stadig fossede ud om morgenen, da han kom. Han
fik straks afbrudt vandet. Der er riste overalt, men strøel-
sen og gødningen hindrede vandet i at løbe væk. Han be-
stræbte sig primært på at redde de dyr, der var i live. Han
satte et hegn op i hal 4. Han aflivede 1.510 dyr. Man kunne
ikke komme ind i hal 4 med en fangemaskine. Han måtte derfor
have dyrene i hal 4 aflivet eller placeret i hal 3. Det var
tilsynet, der sagde, at slagtingen skulle fremskyndes. Han
konstaterede ikke en ændret adfærd, men i bakspejlet kan det
godt være, at dyrene fra hal 4 var påvirket af vandskaden.
Han mener ikke, at det skyldes bygningerne, at en del kyl-
linger var små. Der er mange forskellige forhold, der har

betydning for trædepudesvidning. Han bor på den ejendom, han erhvervede i 1977. Ejendommen med kyllingeproduktionen er købt i 1999. Hønniker opdrættes fra daggamle til 19 uger gamle, hvor de er kønsmodne. Slagtekyllinger opdrættes med henblik på den højst mulige tilvækst, og de når den samme vægt, som hønniker opnår på 19 uger. Der skal en vis begrænset efterstrøelse til, navnlig ved drikkesteder. Både vand, fodertype, gødningen og andre forhold spiller ind med hensyn til svidning af trædepuderne.

Han har ikke haft problemer ved andre kontrolbesøg.

Angivelse af foder og hvede i egenregistreringen er i tons. Han har registreret vandforbruget i hal 4 under "vand II". Det ses her, at vandskaden skete den 22-23. marts 2003. Han opdagede først den sprængte wire 3-4 uger efter, at det var sket ved den sidste rotation. Hans foder- og vandforbrug følger stort set normtallene. Alle kyllingerne kunne den 1. april 2003 nå foder og vand.

Generelt voksede strøelsen nok til 8-10 cm, men der, hvor han som følge af vandskaden kørte ekstra på, var den helt op til 20-25 cm. Han var den 1. april 2003 selv i kyllingehallerne inden kontrollen kom, hvor han samlede døde kyllinger op. Det var dem, han lige havde samlet ind, som dyrlægerne faldt over.

Gennemsnitsvægten af de slagtede ca. 35.000 dyr var stort set som ved hans andre leverancer.

VS har forklaret, at han er grovvareuddannet og fra 2001 til udgangen af 2003 var konsulent i hvor han stod for salg af fjerkræfoder. leverede foder til T

med vidnet som kontaktmand. Det er forbundet med megen rådgivning på stedet, især ved nystartet produktion. lægger vægt på, at kunderne har gode produktionstal. Han var der som almindeligt minimum en gang pr. rotation. Han er stødt på trædepudesvidning. Man arbejdede med antal dyr på arealet, strøelsens tykkelse og fodersammensætning for at begrænse svidning. Han gav T rådgivning generelt, herunder om trædepuder. T fulgte almindeligvis vidnets anvisninger. T's bygninger var ikke optimale. Det var svært at skaffe de rette forhold med hensyn til fugt. Højden med hensyn til foder og vand ser normal ud på de foreviste fotos (bilag 24). Han husker ikke at have drøftet en indskærpelse fra veterinærkontrollen med . Han husker ikke at have set kontrolrapporter, men nok rapporter fra slagteriet.

√4 har supplerende forklaret, at hun fik oplysningen om en vandskade fra T. Hun havde været i veterinærkontrollen i 3 år i 2003. Hun havde tidligere været bl.a. i praksis og i kødkontrollen. De fandt døde kyllinger i forrådnelse flere steder på deres vandring. De måtte have ligget mere end en dag. Man kan godt som producent overse en enkelt død kylling, men her var flere end normalt. De nær døde kyllinger i hal 4 reagerede overhovedet ikke. Hun husker ikke afspærring. De var nok 10-12 skridt inde i hal 4, men de kunne derfra overskue hele hallen. Ætsninger skyldes en kombination af faktorer i produktionen. Dyrene må have gået på en uheldig bund i stort set hele rotationens periode. De utrivelige dyr har ikke kunnet få tilstrækkeligt foder. Hun vil mene, at det skyldtes, at de har haft ondt i fødderne. Størrelsesforskellen mellem de små og de store kyllinger beror på forhold gennem mere end en uges tid, snarere 3-4 uger. Vandskaden kan have forværret situationen,

men ikke være årsag til den. Der skulle efter vandskaden været aflivet dyr og fornyet strøelse. I hvert fald de fleste af fotografierne er taget i stald 3. Forholdene den 1. april 2003 var meget forskellige fra forholdene både før og efter, hvor der nok var trædepudeproblemer, men normalt en rimelig strøelse og også en rimelig størrelse på dyrene. Hendes oplysning om, at en tredjedel til en fjerdedel var små, bygger på et skøn. T har ikke holdt sin strøelse, som han skulle. Producenten skal gennemgå besætningen hver dag for at udskille dyr til aflivning. Vandskaden har forværret strøelsen. Normal strøelsen ville have været omkring 10-15 cm. Der var ikke tydelige tegn på ekstra strøelse i hal 4. De gik i zig-zag i hal 3. Efter den 1. april forsøgte

T sig med nogle tiltag, men tallene for svidninger blev ikke meget bedre. Hun mener, at der efterfølgende er givet nye påbud, herunder om nedsat belægningstal. Hun kunne ikke se, om de små kyllinger ikke kunne nå op. Foderstrengene var nok ikke hævet mere, end at alle kyllinger kunne komme til at æde og drikke.

V1 har supplerende forklaret, at hun ikke er sikker på at have udtalt sig om temperaturen i stald 4, og at hun ingen erindring har i dag om en høj temperatur. Der forekom små kyllinger generelt i begge staldene. Kun en mindre del af kyllingerne var af helt normal fjerdragt, trædepudestand og størrelse. Efter normskema fra 2003 var normal slagtevægt dag 30 1.408 gram og dag 32 1.561 gram. Størrelsesforskellen skyldes forhold gennem flere uger. De små kyllinger vil på et tidspunkt ikke kunne nå op til foder og vand. De kunne den 1. april ikke nå op til vandet, måske foderet. Der var steder med ren og tør bund, bl.a. et sted i stald 3. De så ikke normal strøelse i stald 4. Hun fik at vide, at vandskaden var den 28. marts. Man burde have fået

vandet ud. Stald 4 var værre end stald 3. De så ikke nogen afspærring i stald 4. Forrådnelsen beror i høj grad på temperatur og fugt. Fundene af døde kyllinger var spredt rundt omkring, om end der et sted lå en bunke. Det var flere steder, at der lå dyr i forrådnelse. I stald 4 var der meget mudret. Efter foderrenderne på fotografierne tvivler hun på, at de små kyllinger kunne nå vandet, men de kunne nok nå foderet, hvis de havde kræfter nok. Kyllingerne i stald 4 var helt apatiske. Hun mener, at de gik et stykke ind i stald 4, hvor de kunne overskue rummet. Hun vil afvise, at der var en afspærring.

V2 har supplerende forklaret, at procenttallene for kasserede dyr kan være lidt anderledes end det, der fremgår af retsbogen for byretten, men det er samme størrelsesorden. Slagteriet betaler for de dyr, der kasseres af "ikke sygdomsmæssige årsager". Tallet for leverede dyr skulle omfatte også alle dyr, incl. kasserede. "Andet" under dyr, der er kasseret af sygdomsmæssige årsager, angår den 2. april 2003 dyr, der blev kasseret før kontrollen som følge af afmagring og hudbetændelse. Det skulle egentlig være anført under punkt 1 og 4.

V6 har forklaret, at han er konsulent i , hvor han har været ansat som konsulent i 30 år. Han planlægger tilførsler og rådgiver producenterne. Han har i den forbindelse vejledt T allerede i forbindelse med opstarten af slagtekyllingproduktionen i 2002. Han har været en del gange på ejendommen, bl.a. som følge af problemer med tilkørsel. Der har kun været problemer med T5 leverancer i det ene tilfælde, der er omfattet af denne sag. Bygningerne er særprægede i forhold til kyllingeproduktion. Der er lavet en række tilpasninger, herunder med hensyn til

ventilation og vandingsanlæg, før det til sidst lykkedes at få gode produktionsbetingelser efter en større ombygning af ventilationsanlægget i sommeren 2005. Vidnet mener, at det nu må kunne lykkes at leve op til kravene fremover.

T var absolut samarbejdsvillig. Vidnet fik oplysninger om resultatet af kontrollen og brugte dem i sin rådgivning. Svidning af trædepuder er et generelt brancheproblem. 70 % af producenterne skulle som følge af manglende overholdelse af kravene have rådgivning, og T var en af dem. Forholdene hos T adskiller sig ikke fra så mange andre producenter. Der er nu indført et system med fradrag i slagteriafregningen for manglende overholdelse af kravene. Pointsystemet er nok blevet bedre efter, at man har stillet større krav til dyrlægerne. Forskelle i pointtal kan erfaringsmæssigt godt hænge sammen med forskellig bedømmelse. Der skal fodres med foder uden lægemidler de sidste 6 dage. Man kan derfor ikke uden varsel sende kyllinger til slagteri. Han har ikke drøftet indskærper fra fødevarekontrollen med T.

Dyrlæge V7 har forklaret, at han er ansat på
der er en afdeling under Landskontoret,

. Han arbejder udelukkende med fjerkræsygdomme. Han tager i den forbindelse ud i besætningerne for at undersøge forholdene, når der efter henvendelse fra en producent konstateres sygdom. Producenterne betaler for klinikens ydelser. Han har ikke haft med T5 produktion at gøre, men har været på hans hustrus bedrift. En oversvømmelse i en produktion af slagtekyllinger vil givet medføre, at en del dyr dør, og at andre dyr vil få deres vækst bremset. Dyrene vil få læsioner på trædepuderne og dermed problemer med at komme til foderet. Producenten skal efter de almindelige retningslinier gå besætningen igennem 2 gange dagligt, og

man vil derfor efter nogle døgn skulle have overblik over situationen. Man bør se nærmere på dyr, der ikke vil bevæge sig og i givet fald aflive dem. Under normale forhold vil alle dyr udvikle sig ens i en rotation. Der kan være en forskel afhængig af ophavets alder. Forskellen vil dog i givet fald næppe være mere end 20-30 gram i forhold til en slutvægt på ca. 2 kg. Man tilstræber ensartethed, således at et hold kyllinger så vidt muligt kommer fra samme rugeægsklok. Trædepudesvidning er typisk forårsaget af strøelse, der ikke er optimal. Det er et generelt problem i branchen, men det er nu et svindende problem, efter at producenterne er blevet pålagt at gennemføre forbedringer. Ved slagtingen er kyllingen under normale forhold fuldstændig dækket af fjer. Manglende fjer er et dårligt tegn. Det kan skyldes, at dyrene ligger meget ned og derved udsættes for svidning. Han husker ikke at have fået materiale fra T om denne sag.

Konsulent, tidl. embedsdyrlæge, V3 har supplerende forklaret, at han blev involveret i sagen af sine medarbejdere umiddelbart efter slagtingen. Det er V2 der har udfærdiget fødevarerregionens notat af 3. april 2003, som han har tiltrådt. 200 point betyder, at alle de udtagne dyr bedømmes til den højeste grad af svidning. Svidning starter allerede inden for den første uge, hvis strøelsen ikke er i orden. Afmagring kan ske senere under opvæksten. Det er svært at sige, hvor længe det har stået på. Normalt kasseres omkring 0,8 - 1 % slagtekyllinger. Han vil mene, at afmagringen har stået på i 8 dage, men der er tale om forskellige stadier af afmagring. Afmagring kan skyldes trædepudeætsning, men også andre ting. Han vil mene, at man må have haft mulighed for at gribe ind. Det kan være svært at finde alle syge dyr, men det skulle være muligt at finde de fleste.

Producenten skal rundt i besætningen et par gange om dagen og se efter disse ting. Apatiske dyr skal undersøges nærmere. Det er normalt slagteriet, der i samarbejde med producenten på forhånd bestemmer, hvornår slagting skal ske. Han har set skemaerne vedrørende kontrollen ved slagtingen. Han mener, at den gennemsnitlige vægt skal ligge højere end vægten i dette tilfælde. Det kan godt passe, at landsgennemsnittet ved 35 dage ligger på næsten 1.800 gram. Han vurderer, at det foreliggende tilfælde med hensyn til afmagring og trædepudesvidning er resultat af dårlig management fra producentens side. Oplysningen om 35,1 og 36 dages slagtealder på skemaerne stammer fra slagteriet. Tallet for vægten skulle angive den faktiske vægt. Det kan godt passe, at landsgennemsnittet er 1.484 gram ved 31 dage. Normalt indsættes kyllinger, der er en eller to dage gamle. Han kan ikke sige, hvor små kyllinger skal være for ikke at kunne hænge på transportbåndet. De fleste, men ikke nødvendigvis alle, kassationerne ifølge skemaet for den 3. april 2003 må antages at skyldes dårlig behandling.

Tiltalte har herefter supplerende forklaret, at kyllingerne med stor sikkerhed var daggamle. I branchen regner man modtagelsesdagen som dag 0. De må være udklækket om morgenen samme dag, som han modtog dem. Han mener ikke, at man kan købe kyllinger, der er mere end en dag gamle. De er købt som daggamle. Når der står 35,1 og 36 dage i skemaerne, må det skyldes, at det var det oprindeligt planlagte slagtetidspunkt.

Det er for landsretten oplyst, at tiltalte den 10. marts 2003 har vedtaget en bøde på 7.500 kr. for overtrædelse af bekendtgørelse om bekæmpelse af salmonella i konsumægshøns-

hold, bl.a. ved at have undladt at udføre rengøring og des-
infektion.

Landsrettens begrundelse og resultat:

Efter bevisførelsen for landsretten lægges det til grund, at en meget betydelig del af kyllingerne den 1. april 2003 havde alvorlige trædepudeætsninger, at der også forekom sår på ryg, bryst og ben, og at en betydelig del af kyllingerne var apatiske og afmagrede, til dels stærkt afmagrede eller døde. Afmagringen må antages navnlig at stå i forbindelse med, at kyllingerne som følge af trædepudeætsninger ikke i tilstrækkeligt omfang kom til foderet.

Efter de forklaringer, der er afgivet af vidnerne $\checkmark 1$, $\checkmark 4$ og $\checkmark 3$ må det lægges til grund, at forholdene skyldes mangler ved strøelsen også i tiden før vandskaden den 23. marts 2003. Det må antages, at vandskaden har forværret forholdene. Det må imidlertid efter bevisførelsen lægges til grund, at de forhold, der blev konstateret den 1. april 2003, 9 dage efter vandskaden, udover behandlingen af dyrene forud for vandskaden, i høj grad skyldtes, at der ikke var ført tilstrækkeligt tilsyn med dyrene og ikke blev truffet tilstrækkelige foranstaltninger efter vandskaden ved flytning, forbedring af strøelsen eller aflivning.

Det må endvidere lægges til grund, at den væsentligste del af de 5.448 dyr, der blev kasseret ved slagtingen, led af skader eller sygdom, der skyldtes den utilstrækkelige behandling af dyrene, og at lignende forhold har ført til, at dyr døde under produktionen. Oplysningerne om gennemsnit for slagtevægt under optimale forhold kan ikke føre til en anden

vurdering, idet de ringeste dyr må antages at være kasseret. Det bemærkes herved også, at dyrene efter det oplyste har været henholdsvis ca. 32 og 33 dage gamle ved slagtingen, hvis de er indsat den 28. februar som daggamle. Det må bl.a. efter oplysningen om de fastsatte points ved trædepuderegistreringerne og fødevarerregionens notat af 3. april 2003 endvidere lægges til grund, at der forekom omfattende trædepudeætsninger også blandt de slagtede dyr.

Det tiltrædes herefter, at tiltalte har undladt at behandle kyllingerne forsvarligt og omsorgsfuldt, at beskytte dem bedst muligt mod smerte, lidelse og væsentlig ulempe og undladt at have passet dem under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Tiltalte har herunder undladt at holde strøelsen tilstrækkelig løs og tør i overfladen. Under hensyn til karakteren og omfanget af forholdet og til, at det må have stået på gennem en væsentlig del af rotationsperioden, tiltrædes det, at tiltalte har udsat dyrene for grovere uforsvarlig behandling, jf. herved dyreværnslovens § 29, stk. 1.

Det er ikke godtgjort, tiltalte har overtrådt dyreværnslovens § 3, stk. 1, idet det ikke er påvist, på hvilken måde rum og arealer skulle være indrettet mangelfuldt, og idet problemerne med hensyn til foder og vand må tilskrives behandlingen af dyrene, herunder strøelsens tilstand, og ikke indretningen af rum og arealer som sådan. Tiltalte frifindes derfor for overtrædelse af denne bestemmelse.

Derimod tiltrædes det på den anførte baggrund, at tiltalte i det omfang, der er anført ovenfor, i øvrigt har overtrådt de bestemmelser i dyreværnsloven og lov om hold af slagtekyl-linger, der er anført i dommen.

Det tiltrædes under hensyn til karakteren og omfanget af forholdet og i lyset af bøvedtagelsen af 6. juni 2000 for en reelt lignende overtrædelse af dyreværnsloven, at straffen - uanset at skærpelsen af dyreværnsloven i 2003 ikke finder anvendelse - er fastsat som sket til fængsel i 30 dage.

Det tiltrædes endvidere, at frihedsstraffen er gjort betinget under fastsættelse af en tillægsbøde på 25.000 kr. Der er herved lagt vægt på, at der ikke var tale om, at der ikke var foder og vand til rådighed, samt den tid der er gået, siden forholdet blev begået.

Under hensyn navnlig til, at tiltalte siden april 2003 fortsat har drevet produktion af slagtekyllinger og i øvrigt drevet anden dyreproduktion, uden at det har givet anledning til lignende sager, samt til vidnet VG'S oplysninger om senere forbedringer af produktionsforholdene for slagtekyllinger på ejendommen, findes der - uanset forholdets karakter - efter en samlet vurdering ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag for at træffe bestemmelse om frakendelse af retten til at producere dyr. Tiltalte frifindes derfor for påstanden herom.

Med den anførte ændring stadfæster landsretten dommen.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Byrettens dom stadfæstes med den ændring, at dommens bestemmelse om rettighedsfrakendelse udgår.

Prøvetiden med hensyn til den betingede frihedsstraf regnes fra denne landsretsdom.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsretten.

Bjarne Bjørnskov Jensen
sen

Chr. Bache

Lars Christen-

(kst.)

Uden betaling.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Vestre Landsret,

Viborg den 7. april 2006

Jan L. Madsen

retssekretær

D O M

afsagt den 30. september 2005

SS 299/2005

Anklagemyndigheden

mod

T
cpr.nr.

Der har medvirket domsmænd ved behandlingen af denne sag.

Anklageskriftet er modtaget den 11. marts 2005.

T
cpr.nr.
boende

er tiltalt for

lov nr. 386 af 6/6-1991 med senere ændringer om dyreværn § 28, stk. 1 subsidiært stk. 2, jf. § 1, § 2 og § 3, stk. 1, samt lov nr. 336 af 16.maj 2001 om hold af slagtekyllinger § 21, stk. 1, nr. 1, jf. § 5 -

ved i tiden fra den 28. februar til den 2. april 2003, som ansvarlig indehaver under CHR-nr. af slagtekyllingeproduktionen på ejendommen - og som tidligere straffet for overtrædelse af dyreværnsloven - at have behandlet dyr groft uforsvarligt, idet han undlod at behandle 48.000 slagtekyllinger forsvarlig og beskytte dem bedst muligt mod smerte, lidelse og væsentlig ulempe samt at have undladt at passe dem under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov, idet dyrene ved ophold i staldene var udsat for væsentlig smerte, lidelse og ulempe bl.a. p.g.a. manglende strøelse og utilstrækkelig adgang til foder og vand, hvilket bevirkede at kyllingerne pådrog sig sår på ryg, bryst, ben og trædepuder, ligesom mange var afmagrede, muskelfattige, misfarvede og havde manglende eller snavset fjerdragt; 7352 kyllinger døde under produktionen og 5448 blev aflivet som uegnede til slagting.

Anklagemyndigheden har endvidere nedlagt påstand om, at tiltalte i medfør af dyreværnslovens § 29, stk. 1, 1. og 2. pkt., fratages retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med dyr.

Tiltalte har nægtet sig skyldig.

Under sagen har der været afgivet forklaring af tiltalte og vidneforklaring af dyrlæge √1, dyrlæge √2, chefmedsdyrlæge

✓3 og dyrlæge ✓4

Under den 23. august og 27. september 2005 er forklaringerne gengivet således i retsbogen:

"Tiltalte forklarede, at han er ansvarlig indehaver under CHR nr. af slagtekyllingeproduktionen på den i tiltalen nævnte ejendom. Ejendommen ejes af et interessentskab med tiltalte og entreprenør som interessenter. Det er tiltalte, der står som producent. Det er ham, der fører det daglige tilsyn med dyrene, og det er ham, der har instruktionsbeføjelse.

deltager som økonomisk interessent, men ikke som deltager i driften. Tiltalte bor på en naboejendom, som han overtog i 1999. Han har produceret slagtekyllinger igennem ni måneder før den 28. februar 2003. Han har tidligere arbejdet med malkekøer. I dag er det 28 år siden, at han begyndte at arbejde med malkekøer. Han har også haft burhøns. Der var 40.000 burhøns i to stalde. Vedrørende bilag 16 forklarede tiltalte, at de i sagen omhandlede slagtekyllinger gik i stald 3 og stald 4. Mellem staldene er der en 3 meter bred port. Denne port er normalt lukket. Hver stald har sit eget ventilationsanlæg. Inden der bliver sat et nyt hold kyllinger ind i stalde, bliver der muget ud. Vægge og gulve bliver kalket. Der bliver udlagt et lag strøelse bestående af træspåner. Spånerne bliver lagt i et lag således, at gulvet næsten er dækket. Der bliver udlagt ca. 800 gram småspåner pr. kvadratmeter. Der bliver herefter sat varme på. Fra tidspunktet, hvor de daggamle kyllinger bliver sat ind, og indtil disse kan slagtes, går der 35 til 42 dage, alt efter, hvad produktionen skal bruges til. I perioden følger han løbende bunden, hvori der opstår en organisk proces. Bunden bliver varmere og varmere. Bunden kan blive våd og bliver herved død. Der bliver normalt ikke kørt yderligere strøelse på. Det er rigtigt, at der blev sat et nyt hold kyllinger ind i stald 3 og 4 den 28. februar 2003. Han har tidligere været udsat for, at der er opstået problemer med kyllingernes trædepuder. Slagterierne har et pointsystem for trædepuder. I den i tiltalen nævnte periode var point under 80 acceptabelt, mens point over 80 ikke var acceptabelt. Forud for den 28. februar 2003 havde der i perioder været trædepudepoint på 130-140.

Foreholdt de pointtal, der er anført i bilag 5, side 3, bekræfter han, at der har været tale om disse point. Det er rigtigt, at disse point ligger markant højere end grænsen på 80. Det høje pointtal kan skyldes mange forskellige forhold. Det første hold kyllinger blev sat ind den 12. juli 2002. Inden han påbegyndte slagtekyllingeproduktionen var han i forbindelse med et ventilationsfirma og konsulenter fra i Ventilationsanlægget blev bygget om. På et tidspunkt blev drikkeniplerne udskiftet, idet der var vanskeligheder med disse. Vandniplerne blev ændret i stald 3, men ikke i stald 4. I stald 3 var der en kædedrevet foderrem, der trak foderet rundt. Foderremmen og vandniplerne kan hæves løbende, men remmen og vandniplerne bliver ikke hævet ret meget. Tingene bliver stillet i en sådan højde, at de mindste kyllinger kan nå op til anlæggene. Det er driftslederens øjne, der afgør, hvilken højde tingene skal være i. Han holder hver dag øje med, hvil-

ken højde tingene skal være i. Vandniplerne kan hæves og sænkes. Han følger løbende, om der er ætsninger på trædepuderne, og han har også konsulentbesøg. Han har hver dag nogle kyllinger oppe for at se på benene, herunder trædepuderne. Han følger også med i, hvorledes bunden er. Der er normalt et svind i kyllingerne på 3-4% i løbet af 35 dage. Svindet afhænger af, hvilken alder moderdyrene havde. Såfremt svindet er over 10%, er der tale om et højt svind. Grunden til, at der har været et stort svind i den i sagen omhandlede kyllingebesætning var, at der opstod en vandlækage i stald 4 den 27.-28. marts 2003. Såfremt kyllinger klumper sig sammen, kan de kvæle hinanden. I forbindelse med vandlækagen, var der et stort antal kyllinger, der druknede. Grunden til, at der opstod en vandlækage var, at vandingsanlægget skred fra hinanden, og der løb temmelig meget vand ud. Han skønner, at der løb ca. 40 kubikmeter vand ud. Han konstaterede vandlækagen om morgenen. Der var nogle af kyllingerne, der havde klumpet sig sammen. Han aflivede en del kyllinger, og han skønner, at der i alt var et tab på 3-5.000 kyllinger. De døde kyllinger blev lagt op på en gummiged og kyllingerne blev kørt til en grusgrav, hvor de blev dækket til. Der var nogle af kyllingerne, der blev flyttet ind i stald 3. Han mener, at der blev et par tusinde kyllinger tilbage i stald 4. Der var meget kaotiske forhold i stald 4, da han opdagede vandlækagen. Der blev lagt yderligere strøelse på i stald 4. Han havde 120 pakker spåner på lager, og der blev også kørt halm ud. Efter hans opfattelse var der betryggende forhold i stald 4 efter, at der var kommet yderligere strøelse på. Der opstod ikke nogen lækage i vandingsanlægget i stald 3, men der var noget af vandet, der var løbet fra stald 4 og ind i stald 3. Der var tale om en halvmåne omkring porten mellem stald 3 og stald 4. Oprindeligt var der omkring 13.-14.000 kyllinger i stald 4. Efter vandlækagen var der nok 7.-9.000 kyllinger tilbage i stald 4. Han mener, at mere end halvdelen af de tilbageblevne kyllinger blev sat ind i stald 3. Han drev kyllingerne og indfangede nogle. Der var nok ca. 3.000 kyllinger tilbage i stald 4. Han skønner, at der var ca. 36.000 kyllinger i stald 3 efter, at der var flyttet kyllinger fra stald 4 til stald 3. Der var også problemer med bunden i stald 4, inden vandlækagen opstod. Han havde konstateret ætsninger i trædepuderne på kyllingerne. Kyllingerne trivedes stort set normalt, men kyllingerne var meget uens. Fjerdragten på kyllingerne skal være tør og ren. Hvis der opstår problemer i bunden, bliver kyllingerne våde og snavsede. Bunden i stald 3 var ikke våd og snavset. Der var ikke noget specielt ved fjerdragten hos de kyllinger, der gik i stald 3. Der var stor højdeforskel på bunden i stald 4. Han har ikke selv lagt spånen. Bunden er imidlertid godkendt af konsulenterne. Han forsøgte at afhjælpe højdeforskellen på bunden ved at strø mere. Kyllingerne skulle have været slagtet den 3. eller 4. april 2003, men slagtingen blev fremskyndet, således at slagtingen foregik den 1. og 2. april 2003. Kyllingerne tager på helt indtil, de bliver slagtet. De vejer mindre, når de bliver slagtet et par dage før. Der er tale om et økonomisk tab, når kyllingerne bliver slagtet tidligere. Han skønner, at der var ordnede forhold, da vandskaden opstod og indtil kyllingerne blev slagtet.

Afhørt af forsvareren forklarede tiltalte, at han nu har 170 malkekøer. I det i

sagen omhandlede tidsrum var der beskæftiget fem mand. Der er nu beskæftiget tre mand. I den i sagen omhandlede periode havde han også burhøns, hvilket han ikke har længere. Grunden til, at de i sagen omhandlede stalde bliver kaldt stald 3 og 4 er, at der er to stalde, der har nummer 1 og 2. Disse stalde står tomme. Da han overtog ejendommen, var der salmonellainfektion. Han prøvede at udrydde infektionen, men dette lykkedes ikke. Det første hold slagtekyllinger blev sat ind den 1. juni 2002. Det var hold 5 eller 6, der blev indsat den 28. februar 2003. Der er tale om en hel anden produktion, når der produceres slagtekyllinger, end når der produceres hønnikere. Han har opdrættet hønnikere siden 1992. Inden han startede på slagtekyllingeproduktion, var han i kontakt med konsulenter. Som producent skal man godkendes af slagteriet. Der blev gennemført forskellige foranstaltninger således, at han kunne blive godkendt som slagtekyllingeproducent. Det er slagteriet, der giver de i sagen omhandlede point. Pointene bruges til at vurdere dyrenes velfærd. Det er rigtigt, at han har fået et påbud således, som det er anført i bilag 15. Påbuddet er, som det fremgår af bilag 15, udstedt den 12. marts 2003.

Forsvareren dokumenterede bilag 15.

Som det fremgår af påbuddet, fik han en frist således, at redegørelsen skulle sendes til Fødevareregion således, at Fødevareregionen havde redegørelsen i hænde inden den 11. april 2003. Som det fremgår af påbuddet, kunne redegørelsen også afleveres ved det ordinære tilsyn i uge 14. Han udarbejdede den handlingsplan, der er fremlagt som bilag 17. Han har formentligt afleveret denne handlingsplan i forbindelse med det ordinære tilsyn. Han mener, at handlingsplanen er afleveret efter den 15. april 2003. Han havde tidligere været i telefonisk forbindelse med Fødevaredirektoratet. Vedrørende bilag 21 og 22 forklarede tiltalte, at der som anført på bilag 21 blev indsat 11.200 kyllinger i stald 4 og 36.800 kyllinger i stald 3. Når kyllinger bliver indsat, er der en temperatur i staldene på 35 grader. Temperaturen er styret af en computer, og temperaturen falder til 20 grader i løbet af produktionsperioden. Som nævnt bliver der kørt yderligere strøelse på i perioden, såfremt der er behov herfor. De tal, der er anført i bilag 21 og 22 er de registreringer, som han har foretaget i løbet af produktionsperioden. Som tidligere nævnt, bliver der strøet ca. 800 gram spåner ud pr. kvadratmeter. Dette lag dækker næsten cementen. Da de første kyllinger blev leveret den 1. april, var der nogle områder i stald 4, hvor bunden var en kvart meter tyk eller mere. Efter vandskaden har han kørt noget af den fugtige bund ud på en trillebør. Han kunne ikke have sin medhjælper til at hjælpe med dette arbejde, og han måtte holde op med at køre hele bunden ud. Tiltalte forklarede videre, at inden han blev godkendt som leverandør til , stillede krav om forskellige bygningsmæssige foranstaltninger. Der var døre og porte, der blev muret til. Der måtte kun være en port og en dør til hver stald. Man kunne kun komme ind i stald 4 ved at komme igennem porten fra stald 3. I forbindelse med, at en fangmaskine skulle køres ind hallen, blev der beskudiget en wire til ventilationen. Det er , der står for indfangningen

af kyllingerne. Han fik ikke at vide, at wiren var blevet beskadiget. Det var først i forbindelse med den tredje eller fjerde levering, at han fandt ud af, at wiren var beskadiget. Jo længere man kommer frem i produktionsperioden, jo mere ventilation skal der til. Ventilatorerne fungerede ikke, som de skulle, efter at wiren var blevet beskadiget. Såfremt ventilationen ikke er i orden, medfører dette, at bunden bliver for våd. Efter at han havde konstateret fejlen ved wiren, kontaktede han ventilationsfirmaet. Han foretog selv reparationen af ventilationsanlægget, idet ventilationsfirmaet var bange for at komme ind på grund af smittefare. Han kørte yderligere strøelse på for at holde bunden tør. Han fortsatte med slagtekyllingeproduktion efter den i tiltalen nævnte periode. Han har efterfølgende haft 15 hold slagtekyllinger. Der har været varierende antal point. Han har været nede på 24 point, men har også været højere oppe. Han har på intet tidspunkt fået at vide, at han skulle stoppe produktionen. I de efterfølgende produktioner har der ikke været noget stort tab af kyllinger. Efter hans opfattelse beror det på en visuel bedømmelse, når der skal gives point. Han har oplevet, at der er givet forskellige antal point afhængig af, om kyllingerne er blevet leveret til slagteri i henholdsvis eller Vedrørende bilag 40, side 2 og 3 oplyste tiltalte, at slagteriet med autorisationsnummer med er slagteri og slagteriet med nummer er slagteriet i Som det fremgår af disse to bilag, har man vurderet pointene til henholdsvis 83 og 106. Kyllingerne har på intet tidspunkt manglet vand eller foder. De kyllinger, der havde stået i vand, burde nok have været slået ihjel. Han var nødt til at forsøge at formindske skaderne efter vandudslippet alene, idet hans medarbejdere arbejdede i salmonellebefængte huse. Han har prøvet at redde det, som han kunne. Han måtte aflive nogle af kyllingerne, og andre kyllinger var druknet. Han måtte køre de døde kyllinger og en del af bunden ud på en trillebør. Det var et ælte. Som nævnt blev de døde kyllinger kørt hen i en grusgrav. Nogle af kyllingerne blev drevet ind i stald 3. Nogle af kyllingerne blev tilbage i stald 4, hvor der blev lagt yderligere spåner og halm ud. Nogle af kyllingerne blev drevet ind i stald 3, mens han måtte tage andre kyllinger op og bære dem ind i hallen. Han mener, at han måtte have fat i mere end halvdelen af de kyllinger, der kom fra stald 4 til stald 3. I forbindelse med, at han havde fat i kyllingerne, vurderede han, om de skulle aflives. Det var tale om en individuel vurdering. Han mener, at han aflivede 100-200 kyllinger. Nogle af de kyllinger, der kom ind i stald 3 var våde og kolde. Han vurderede, at de havde det så godt, at de havde gode chancer efter, at de var kommet ind i stald 3. Han vurderede, at de kunne komme sig og få anstændige forhold. Det er rigtigt, at han fik besøg af dyrlægerne den 1. april 2003. Kyllingerne i stald 4 adskilte sig fra de kyllinger, der gik i stald 3. Kyllingerne i stald 4 var gået i stå i indtagelse af foder. Han tror ikke, at kyllingerne spiste noget. Kyllingerne i stald 4 var mere beskidte, end de kyllinger, der gik i stald 3.

Forsvareren fremlagde et bilag fra og et bilag fra Vedrørende bilaget fra oplyste tiltalte, at der er tale om et normskema vedrørende slagtekyllinger. Som det fremgår af bilaget, er normalvægten på 28. dagen 1.319 gram og normalvægten på 35. dagen er 1.882 gram. Tiltalte

forklarede videre, at han kunne have besluttet sig til at aflive alle kyllingerne, der gik i stald 4, efter at der var opstået vandskade. Kyllingerne kunne for eksempel have været blevet gasset. Han kunne ikke have leveret kyllingerne til slagteriet, da vandskaden indtrådte. Slagteriet har ikke et hul, således, at man kan tage kyllinger ind ekstraordinært. Slagteriet ville have kasseret en stor del af kyllingerne, idet de var for små. Slagteriet giver en præmie, såfremt kyllingerne er på under 1.700 -1.800 gram. Jo mindre kyllingerne er, jo større tillæg er der. Det er imidlertid ikke en optimal situation at levere kyllingerne for tidligt. Tiltalte forklarede videre, at der skal komme veterinærbesøg, inden kyllingerne leveres til slagteriet. I forbindelse med dyrlægenes besøg, fulgtes han med dyrlægerne ind i stald 3, og oplyste dem om vandskaden. Det blev konstateret, at det var meget vådt i hal 4. Han mener ikke, at dyrlægerne var inde i den fjerneste ende af stald 3. Som nævnt mener han, at kyllingerne i stald 4 holdt op med at æde. Han måtte kassere 14 tons foder.

Vicepolitimesteren foreholdt tiltalte bilag 21 og bilag 22.

Tiltalte bekræftede, at der blev indsat 11.200 kyllinger i stald 4 og 36.800 kyllinger i stald 3. De angivelser, der er anført på bilag 21 og bilag 22 stammer fra tiltaltes iagttagelser om morgenen. På hverdage registrerer han kl. 7.00 og på lørdage og søndage ca. en time senere. Han samler døde kyllinger op og afliver nogle. Som det er anført under den 3. marts har der i alt været tale om 986 døde kyllinger pr. denne dag. Temperaturen, der er anført på skemaet, er en fælles temperatur for begge stalde. Temperaturen bliver aflæst i omklædningsrummet. Der er opsat to vandmålere på henholdsvis stald 3 og stald 4. Vandmåleren vedrørende stald 3 sidder i omklædningsrummet, mens vandmåleren vedrørende stald 4, sidder i stald 4. De mængder vand, der er anført under "vand I", vedrører stald 3 og de mængder, der er anført under "vand II", vedrører stald 4. Mængden af foder bliver registreret på en computer. Det er rigtigt, at der under den 27. marts er registreret 19 døde kyllinger. Under den 28. marts er der registreret 10 døde kyllinger. På skemaet er det ikke registreret, at der løb ca. 40 kubikmeter vand ud. Det vandforbrug, der er registreret på skemaet, er alene det vand, der er kommet ud af niplerne. Han har ikke anført på skemaerne, hvor mange kyllinger, der druknede. Han opgav at tælle disse.

Afhørt af forsvareren forklarede tiltalte videre, at det alene er det vand, der er kommet ud af drikkeniplerne, der bliver registreret. Vand, der ikke er nået frem til drikkeniplerne, bliver ikke registreret på skemaerne. Grunden til, at det skal registreres, hvor meget vand, der kommer ud af drikkeniplerne er, at såfremt kyllingerne bliver inficeret af fugleinfluenza, begynder de at drikke meget vand. De kan drikke dobbelt så meget som normalt. Han fastholder, at han mener, at der løb 40 kubikmeter vand ud i forbindelse med vandudslippet.

Afhørt af vicepolitimesteren forklarede tiltalte, at han som anført på bilag 21

har er registreret 300 (250) døde kyllinger. Der skete ikke noget specielt denne dag. Antallet på 250, der er anført i parentes, er det antal kyllinger, som han har indfanget og aflivet. Vedrørende den 8. marts forklarede tiltalte, at han har indfanget 30 kyllinger, der er blevet aflivet. Under den 8. marts er der således i alt 85 døde kyllinger. Det er normalt, at han indfanget små kyllinger på enkelte dage og afliver disse.

Afhørt af forsvareren forklarede tiltalte, at han har opdrættet grise i 8-10 år. Han ophørte med dette opdræt i 1999 eller i år 2000.

Herefter fremstod som vidne dyrlæge 1, der behørigt formånet forklarede, at hun har arbejdet som dyrlæge i 6 år. Hun arbejder under Fødevareregion Under sit arbejde udfører hun velfærdskontrol hos producenterne. I forbindelse med disse kontroltjek, bliver alt tjekket fra A-Z. Hun får resultaterne fra slagterierne tilsendt, men har ikke noget med slagterierne at gøre. Hun får tilsendt point vedrørende trædepuder fra slagterierne. Hun får også tilsendt oplysninger om, hvor mange kyllinger, der er blevet kasseret. Det er hende, der har udfærdiget det påbud, der er fremlagt som bilag 15. I 2003 var det tilladte maksimum på 80 point. I 2004 og 2005 var det tilladte maksimum 40. I 2002 var det tilladte maksimum på 120 point. Som det fremgår af bilag 15 blev det påbudt tiltalte at udarbejde en redegørelse for tiltag, som var nødvendige for at forbedre forhold, der bevirkede de mange gentagne trædepudesvidninger. Som det fremgår af påbuddet, skulle tiltalte indsende en redegørelse. Grundlaget for påbuddet, var de oplysninger, som Fødevareregionen havde modtaget fra Veterinærkontrollen på Slagteriet. Som det fremgår af påbuddet, skulle redegørelsen være Fødevareregionen i hænde inden den 11. april 2003 eller afleveres ved det ordinære tilsyn i uge 14. Det bilag, der er fremlagt som bilag 18, er modtaget i Fødevareregion den 22. april 2003, og vidnet mener, at den redegørelse, der er fremlagt som bilag 17 er modtaget samme dag. Vidnet forklarede videre, at hun var med på det ordinære tilsyn hos tiltalte den 1. april 2003. Tilsynet bliver altid anmeldt, som regel ved telefonisk henvendelse til producenten. Det er ikke vidnet, der har rettet telefonisk henvendelse til tiltalte. Som det fremgår af bilag 9, er der foretaget anmeldelse af tilsynet den 31. marts 2003. I forbindelse med kontrolbesøget forventede vidnet, at finde en normal besætning. Da vidnet og kollegaen ankom til den i sagen omhandlede virksomhed, var tiltalte ikke til stede. Vidnet og kollegaen ventede, inden de gik ind i stald 3. Efter at de var kommet ind i stald 3, kontaktede de tiltalte. De gik ned mod stald 4, men gik ikke herind. Vidnet og kollegaen besluttede sig til at ringe til politiet. Vedrørende bilag 16 forklarede vidnet, at hun mener, at der var yderligere rum end fyrrummet, inden man kom ind i stald 3. De kom ind omkring fyrrummet. Straks efter at de var kommet ind i stald 3, kunne de konstatere, at der var noget helt galt ved lugten i stald 3. Der var en tung luft i stalden, og der var tale om død og ødelæggelse inde i denne stald. De gik hen langs væggen i stald 3, men kunne ikke få døren op til stald 4. De gik tilbage og gik ud af stald 3 og kom ind i et forrum til stald 4. De konstaterede, at det var mørkt inde i stald 4. De

havde konstateret, at der i stald 4 var tale om en høj temperatur og en forkert lugt. Lugten var ram. I kyllingeproduktionen konstaterede de, at mange kyllinger havde dårlig befjering, og at huden var rød og irriteret. De konstaterede, at der var store ætsninger på trædepuderne. Der var mudret og pløret i bunden og igennem de fire års erfaring, som vidnet har vedrørende slagtekyllingeproduktion, har vidnet ikke oplevet noget tilsvarende. Der var kun nystrøet med savsmuld ved indgangen til stald 3. Der var tale om en pløret bund i en stor del af staldene. Der var ikke tale om tør og ny strøelse. Forholdene i stald 4 var værre end i stald 3. Der var mere mudret i bunden i stald 4. I stald 3 kunne man konstatere dybe ætsninger i trædepuderne. Alle kyllingerne havde disse ætsninger. I stald 4 var der for mørkt til, at man kunne konstatere, hvilke ætsninger, der var tale om på kyllingerne. Efter at landbetjenten og tiltalte var kommet til stede, blev de, som bilag 23 og 24 fremlagte fotos, optaget. Vidnet husker ikke, om de var henne i den fjerneste ende af stald 3. Vidnet husker ikke, om der var tændt lys i stald 3, men de konstaterede, hvorledes forholdene var. Under den anden ekspedition kunne de tydeligt se, at bunden i staldene var meget dårlige. Der var ikke tale om løs og tør strøelse. Strøelsen var fedtet. Første halvdel af bunden i stald 3 var mudret og pløret. Når de gik på bunden, sank de i. Vidnet kunne konstatere, at den anden halvdel af stald 3 havde tilsvarende udseende. I anden omgang kom de ind i stald 4. Tiltalte tændte lys inde i denne stald. Man kunne se 10-15 meter ind i denne stald. Bunden i stald 4 var værre end bunden i stald 3. Bunden her var mudret og pløret. Kyllingerne i stald 4 lå ned, og reagerede ikke, når der blev optaget fotos ved hjælp af blitz. Kyllingerne ville ikke flytte sig. Det kan godt passe, at der var 3-4.000 kyllinger i stald 4. De konstaterede nu, at kyllingerne i stald 4 havde store og dybe ætsninger. Kyllingerne havde ætsninger på underarmen, albuen, brystet og gumpen. Kyllingerne var dårligt befjeret. På grund af ammoniak blev huden ødelagt og dette medførte, at der var en dårlig befjering. Forholdene i stald 3 mindede noget om forholdene i stald 4. Også i stald 3 var der mange små kyllinger, der var bagud i udvikling. På en karakterskala fra 0-2, hvor den dårligste karakter for ætsninger er 2, er de i sagen omhandlede ætsninger karakteren 2. Underarmene var røde og havde dårlig befjering. Kyllingerne var beskidte. Kyllingerne havde en meget forskellig størrelse. Der var mange små kyllinger i forhold til, hvad der er normalt. Efter vidnets opfattelse kunne de mindste kyllinger ikke nå op til foderet og vandet, og de små kyllinger ville hurtigt dø af sult.

Vedrørende bilag 24 forklarede vidnet, at disse fotos ikke er optaget, således som det fremgår af bilaget den 28. februar 2003, men den 1. april 2003.

Vedrørende bilag 23 forklarede vidnet, at det fremgår af foto nr. 1, at strøelsen var meget mudret og pløret. Som det fremgår af fotografiet, sank de i i strøelsen. Som det fremgår af foto nr. 2, er en stor del af kyllingerne beskidte, og de har rød gump. En af de kyllinger, der er på dette foto er ikke ret stor. Foto nr. 3 er optaget lige inden for døren, og det er her, at der er strøet noget savsmuld ud. Savsmuldet er ved at blive absorberet af den våde bund.

Som det fremgår af foto nr. 4, mangler flere af kyllingerne fjer. Flere af kyllingerne er røde og huden er irriteret. Kyllingerne er beskidte. Som det fremgår af foto nr. 5, er flere af kyllingerne røde og har irriteret hud. Også her er der en lille kylling. Foto nr. 6 viser en død kylling. Denne kylling er afmagret og har ingen muskelfylde. Den manglede svingfjer. Efter vidnets opfattelse har kyllingen højst ligget død i en dag. Efter vidnets opfattelse, er denne kylling død af mangel på foder/vand. Den kylling, der er vist på foto nr. 7, har store ætsninger på trædepuden. Fødderne er sorte af snavs. Såfremt snavset bliver taget af, vil man kunne mærke knoglerne i benene. Kyllingen er rød mellem benene. Fjerene er klistret sammen. Den kylling, der er vist på foto nr. 8, er våd og snavset. Vidnet kan ikke udtale sig om trædepuderne på denne kylling. Foto nr. 9, viser en tilsvarende kylling.

De fotos, der er indeholdt i bilag 24 er alle optaget i stald 3. Foto nr. 1 og 2, viser bunden i stalden. Foto nr. 3 viser, at kyllingerne har klumpet sig sammen. Efter vidnets opfattelse er benene på de kyllinger, der er vist på foto nr. 3, normale. Foto nr. 4, viser tilsvarende forhold. Foto nr. 5, viser små kyllinger, hvis hud er rød og irriteret. Den kylling, der er vist på foto nr. 4, kan efter vidnets opfattelse ikke nå op til vandet. Foreholdt den af tiltalte afgivne forklaring, forklarede vidnet, at hun ikke har hørt om, at det er praksis, at man sænker vand- og fodertilførslerne således, at de små, mindste kyllinger kan nå. Vedrørende foto nr. 8, forklarede vidnet, at dette foto viser, at bunden er klæbrig og skorpet. Kyllingerne kan glide på en sådan bund. Den ene kylling er våd. Den hvide kylling på dette foto er normal, men den kylling, der står ved siden af, er en kontrast, og er beskidt og utrivelig. De kyllinger, der er på foto nr. 9 og 10, er døde kyllinger, der er ved at gå i forrådnelse. Vidnet skønner, at disse kyllinger har ligget i over 2 dage. Benet på den kylling, der er vist på foto nr. 10, er ved at skilles fra kroppen. Efter vidnets opfattelse skal opdrætteren gå igennem staldene mindst 2 gange pr. dag og samle døde kyllinger op. Staldene skal gennemgås minutløst. Der er naturligt, at man kan overse en enkelt kylling.

Vedrørende foto nr. 11 og 12 forklarede vidnet, at det fremgår af disse fotos, at der kørt strøelse ud. Man kan imidlertid se fodspor, og fotoet viser, at man er sunket i. Som det fremgår af foto nr. 12, er savsmuldet ved at blive pløret. På foto nr. 13, kan man se, at der er tale om en beskidt kylling. Enden er højrrød og der er ætsninger på trædepuderne. Som det fremgår af foto nr. 15, har denne kylling manglende befjering og er rød på rumpen.

Vidnet forklarede videre, at hun ikke mener, at det er oversvømmelsen i stald 4, der kan medføre de forhold, der fremgår af de fremlagte fotos. De forhold, der fremgår af disse fotos har udviklet sig over en længere periode. Skaderne på trædepuderne vil typisk opstå i kyllingens første leveuger, hvor trædepuderne er mest modtagelige. Foreholdt tiltaltes forklaring om, at forholdene er opstået fra den 27.-28. marts, afviser vidnet kan være opstået fra dette tidspunkt, og indtil vidnet kom på kontrolbesøg. En vandlækage i stald 4 kan have forværret forholdene, men kan ikke forklare den manglende be-

fjering, skaderne på trædepuderne og den røde og irriterede hud. Selv om der måtte være kommet vandi fra stald 4 og ind i stald 3, kan dette forhold ikke have været årsag til den dårlige bund i stald 3. Efter vidnets opfattelse kunne tiltalte, efter at have konstateret vandlækagen, have ringet til slagteriet, der herefter kunne have hentet en del af kyllingerne snarest muligt. Tiltalte kunne også have ringet til Fødevarerregionen, og fra Fødevarerregionens side kunne man så have været rykket ud og have taget stilling til, hvad der skulle ske. Vedrørende bilag 9 forklarede vidnet, at det er vidnets kollega, der har skrevet denne tilsynsrapport. Vidnet har skrevet under på rapporten. Som det fremgår af tilsynsrapporten, har tiltalte oplyst, at der i stald 3 ikke var sket uheld. Vidnet og kollegaen kunne ikke give tiltalte påbud om at opføre sig med produktionen. Ved følgende kontrolbesøg, som vidnet deltog i, var forholdene meget bedre. Der har imidlertid næsten aldrig været tilfredsstillende forhold vedrørende kyllingernes trædepuder, der oftest har haft ætsninger.

Vidnet fremlægger en oversigt over trædepudepoint i tiltaltes bedrift. I 2002 har der kun været en slagtedato fra den 25. juli 2002, hvor pointene har været under det tilladte maksimum. I år 2003 har der kun været en slagtedato, den 18. december 2003, hvor pointene har været under det tilladte point. I år 2004 har der været fire slagtedatoer, hvor pointene har været under det tilladte maksimum. I år 2005 har der ikke været tale om slagtedatoer, hvor pointene har været under det tilladte maksimum. Som det fremgår af bilaget, er der ikke modtaget point vedrørende slagtingerne i august måned 2005. Trædepudepointene vedrørende tiltaltes virksomhed ligger blandt de dårligste 10% i hele landet.

Vidnet forklarede videre, at forholdene den 1. april 2003 var ualmindeligt uacceptable. Forholdene i staldene var helt uacceptable. Grunden til, at kyllingerne ikke ville rejse sig op var, at de fik smerter, når de gik.

Forsvareren foreholdt vidnet den forklaring, der er gengivet i bilag 5 vedrørende forhold 1. Vidnet oplyser, at hun på et tidspunkt gik. Vedrørende afsnit 2 på side 2, forklarede vidnet, at det er rigtigt, at hun var med til at afgive den forklaring, der er anført i linie 1 og 2. Hun har ikke sagt, at man ikke vidste, om forholdene havde været normale indtil vandskaden skete. Vedrørende 3. afsnit på samme side, forklarede vidnet, at de i første omgang var oppe ved døren ind til stald 4. Vidnet kan ikke bekræfte, at de kun var i en trediedel af stald 3. De var i ca. halvdelen af stalden. Vedrørende næstsidste afsnit på samme side, forklarede vidnet, at de afgav denne forklaring.

Vidnet har ikke deltaget i kontrolbesøg hos tiltalte før den 1. april 2003. Vidnets kollega havde været på kontrolbesøg flere gange tidligere. Vidnet har efterfølgende været på kontrolbesøg adskillige gange, omkring seks gange. Efter vidnets opfattelse er de bilag, der er fremlagt som bilag 17 og 18 modtaget samme dag, den 22. april 2003. Efter at disse handlingsplaner var modtaget, var det vidnets reaktion, at handlingsplanerne ikke var særlige

grundige, og at tiltaltes forklaringer ikke var så gode. Der har efterfølgende været udstedt flere påbud. Efter vidnets opfattelse har strølsen fra opstarten være på nogle få centimeter. Tykkelsen af bunden stiger nogle centimeter i løbet af opdrætsperioden. Strølsen i tiltaltes bedrift var meget tyk og så tyk, at man sank ned i denne. Kyllingerne producerer varme. Der kan være behov for at komme yderligere strøelse på. Såfremt der opstår en vandskade, må man gøre alt for at stoppe denne og rette op på forholdene. Vandet kunne drænes ud, og der kunne komme strøelse på. Kyllingerne kunne være slagtet eller være aflivet. Der skal foretages noget indenfor ganske få timer. Det tidspunkt, der kan disponeres over, afhænger af, hvor stor vandudstrømning, der har været tale om. Det kan imidlertid ikke vente i dagevis. I så tilfælde, kan der være tale om en overtrædelse af dyreværnsloven. Vidnet kan ikke sætte tid på, hvor længe man kan vente. Da vidnet og kollegaen kom på tiltaltes bedrift, var forholdene meget uanstændige. Der var ikke nogen god bund i stald 3. Selv de kyllinger, der havde det bedst, havde store ætsninger.

Forsvareren foreviste foto nr. 2 i bilag 23 for vidnet, der forklarede, at de bedste kyllinger har befjering, men sår på ryggen. Som det fremgår af foto nr. 2, havde flere af kyllingerne en rød gump. Vidnet kan ikke af foto nr. 3 se, om det fremgår af dette foto, at der er specielle forhold, udover de omtalte forhold. De kyllinger, der fremgår af foto nr. 4, er ikke pæne.

Forsvareren foreviste foto nr. 3 i bilag 24. Der er på dette foto, to kyllinger, hvis hud er rød og irriteret. Som det fremgår af foto nr. 7, har nogle af kyllingerne en meget rød gump. Den manglende befjering kan indtræde på grund af forskellige forhold. Irriteret, rød hud på gumpen og på brystet tager flere dage om at udvikle sig. Ætsninger på trædepuderne opstår over en længere tid. Vidnet husker ikke, om der var tilstrækkeligt foder i staldene. Vidnet vurderer, at kyllingerne havde adgang til vand. Såfremt der ikke er vand, kan kyllingerne leve i et stykke tid, idet de kan optage fugt. Det er slagteriet, der tildeler point for ætsninger på trædepuderne. Vidnet får notaterne fra slagteriet. Det påbud, der er indeholdt i bilag 15, er givet på baggrund af de point, som vidnet har modtaget fra slagteriet. Hvis vidnet havde været ansat på slagteriet, kunne vidnet give disse point. Grunden til, at der er givet point fra slagteriet, henholdsvis i [redacted] er, at der kan være tale om kyllinger, der er taget forskellige steder i staldene. Hos Fødevarerregionen har man åben i dagtimerne, men i weekenderne er der en beredskabsvagt, der kan tilkaldes. Ved henvendelse til Fødevarerregionen uden for dagtimerne, er der en telefonsvarer, hvor det bliver oplyst, hvilket telefonnummer, man kan ringe til.

Herefter fremstod som vidne, dyrlæge 2 der behørigt formanet forklarede, at hun har fungeret som dyrlæge i Danmark siden 1994. Vidnet var først ansat på svineslagteriet i [redacted] men blev i maj måned 1995 ansat på [redacted] Kyllingslagteri i [redacted] Vidnet er ansat under Fødevarestyrelsen, men har kontakt til Fødevarerregionen i [redacted] Vidnet indsender indberetninger til Fødevarerregionen. I forbindelse med leverancen af slagtekyllingerne

til slagteriet, undersøges hvert enkelt hold kyllinger. Det bliver kontrolleret, om kyllingernes fjerdragt er i orden, og om kyllingerne er sunde og raske. Det bliver kontrolleret, om der er for mange kyllinger i kasserne. Vidnet bekræfter, at det er hende, der har udfærdiget det notat, der er fremlagt som bilag 11. Som det fremgår af notatet, blev der modtaget kyllinger fra tiltaltes bedrift, henholdsvis den 1. og 2. april 2003. Kyllingerne bliver undersøgt antemortem og postmortem. I forbindelse med, at vidnet kontrollerer kyllingerne, har vidnet ikke hørt noget specielt om grunden til, at kyllingerne skulle slagtes på dette tidspunkt. Som det fremgår af notatet, var de kyllinger, der blev slagtet den 1. april 2003 våde og havde en meget snavset fjerdragt. De var ekstremt snavsede og våde. Vidnet kunne ikke vurdere, om kyllingerne manglede fjer. Kyllingerne kunne være i færd med at skifte fjer. Grunden til at kyllingerne er snavsede, skyldes, at der er snavsede forhold i staldene. Når kyllingerne er våde, er det tegn på fugt i staldene. Når kyllingerne kommer ind på slagteriet, bliver de hængt op i benene, og de bliver bedøvet. Undersøgelsen postmortem sker efter, at kyllingerne er blevet plukket, og indmaden er taget ud. Ved undersøgelsen, postmortem, blev det konstateret, at mange af kyllingerne var afmagrede, og de var blandt andet misfarvede. Der var trædepudeætsninger på alle på 200 point, hvor 80 var det tilladte maksimum på det pågældende tidspunkt. Vidnet har svært ved at vurdere, hvorfor disse forhold forelå. Det kan skyldes amoniakdampe i staldene. Skaderne på trædepuderne opstår i den første uges tid af kyllingernes levetid. Grunden til, at der var hudbetændelser, kan skyldes, at kyllingerne har ligget for meget. Det er svært at sige, hvad der var årsag til afmagringen af kyllingerne. En afmagring kan skyldes, at kyllingerne har fået for lidt foder eller at de havde svært ved at bevæge sig. Afmagringen er sket over en længere periode. Vidnet har svært ved at sige, hvor lang en periode, der har været tale om. Efter vidnets opfattelse har der været tale om mere end et par uger. Musklerne i brystkassen var ikke udviklet. Vidnet har ikke konstateret sygdomme hos kyllingerne. Det var alle 8.140 kyllinger, der blev leveret den 1. april 2003, der havde ætsninger på trædepuderne. Som det fremgår af notatet, blev der kasseret 627 kyllinger af sygdomsmæssige årsager og 127 kyllinger af andre årsager. De 627 kyllinger er blevet kasseret, fordi de var afmagrede, misfarvede og havde hudbetændelser. De 127 kyllinger, der blev kasseret af andre årsager, kan have haft betændelse i de indre organer, i led og nervesystemet. Der er alt for mange kyllinger, der blev kasseret. Vidnet blev foreholdt den forklaring, der er gengivet i bilag 3, side 5, 1.-3. linie.

Vidnet bekræfter, at der ved postmortemundersøgelsen den 1. april blev kasseret 7,7% og at der den 2. april ved postmortemundersøgelsen blev kasseret 13,15%. Som det fremgår af forklaringen, bliver der normalt kasseret 0,8-1,0% ved postmortemundersøgelsen. I de to leverancer, der blev foretaget den 1. og 2. april var der tale om en gennemsnitlig procent for at kassere kyllinger på 8,35%.

Vedrørende leverancen, der fandt sted den 2. april 2003, forklarede vidnet, at disse kyllinger var forskellige fra de kyllinger, der blev leveret den 1.

april 2003. Antemortemundersøgelsen viste tør, men snavset fjerdragt. Der var snavs på brystet af kyllingerne. Postmortemundersøgelsen viste mange afmagrede kyllinger. Kyllingerne var muskelfattige og misfarvede. Mange kyllinger havde hudsår på ryggen og en del havde hasesenebetændelse. En del af kyllingerne havde afmærkningsætsninger på bryst og haser. 80% af kyllingerne havde et pointtal på 161 for ætsninger på trædepuderne. Som det fremgår af notatet, blev der leveret 32.508 kyllinger den 2. april 2003. Der blev kasseret 4.277 af sygdomsmæssige årsager og 417 af andre årsager. 15,15% af disse kyllinger blev kasseret. Vidnet fremsendte notatet den 3. april 2003 til Fødevareregionen med konklusionen, at man fandt, at tiltalte havde overtrådt dyreværnslovens § 1, 2 og 3. Efter vidnets opfattelse har kyllingerne været udsat for unødigt lidelse og smerte. De havde sår på ryggen og på grund af ætsninger i trædepuderne, havde kyllingerne svært ved at bevæge sig. Når kyllingerne har svært ved at bevæge sig, vil de lægge sig ned, og herved opstår der ætsninger på brystet. Efter vidnets opfattelse har den dårlige behandling af kyllingerne varet i mere end 2 uger. Efter vidnets opfattelse har kyllingerne været udsat for misrøgt og dårlig behandling."

Herefter fremstod som vidne chefdyrlæge $\checkmark 3$ der behørigt formanet forklarede, at han er ansat under Fødevaredirektoratet. Vidnet redegjorde nærmere for sine arbejdsområder. Han er chef for kontrolgrupperne på bl.a. Slagteriet i Vidnet bekræftede, at han har underskrevet det notat, der er fremlagt som bilag 11. Notatet er udarbejdet på baggrund af de bilag, der er fremlagt som bilag 12 og 13. Der er blevet konstateret skader på en stor del af kyllingerne, og skaderne er opstået igennem en lang periode. Der er forskellige grunde til, at en del af kyllingerne er blevet kasseret. Skaderne kan ikke opstå på 3-4 dage. Ætsningerne af bl.a. trædepuderne er opstået over en længere periode. En del af kyllingerne var afmagrede og havde hudirritation, der er et resultat af ætsningerne. Ætsninger af trædepuderne starter på et tidligt tidspunkt under opvæksten. Ætsningerne skyldes bl.a. en for våd eller en for tør bund. Der kan have været tale om, at husene har været opvarmet for lidt, inden kyllingerne blev sat ind i disse. Luftfugtigheden kan have været for tør. Afmagringen af kyllingerne er også opstået over en vis periode og skyldes manglende muligheder for indtagelse af foder og væske. Når kyllingerne er blevet svækket, har de svært ved at kæmpe sig frem til foderet og vandet. Afmagrede kyllinger har manglende brystmuskulatur. Det er på brystet, den dyreste del af kyllingekødet skal være. Grunden, til at kyllingerne er misfarvede, kan skyldes, at de er dehydrerede. Kyllinger kan leve i længere tid, selv om de ikke kan nå foderet, men de skal kunne indtage væske. Kyllingerne kan ikke optage væske fra en fugtig bund, idet væsken i bunden er fyldt med ammoniak. De kassationsprocenter, der var ved leverancerne henholdsvis den 1. og den 2. april 2003, skyldtes ikke pludselige opståede sygdomme, men dårlig trivsel, der har stået på over en længere periode. Landsgennemsnittet for kasserede kyllinger ligger på mellem 0,8 og 1,0%. Grunden, til at man valgte at foretage indberetning/anmeldelse, var særligt de ætsninger, der var blevet konstateret på kyllingerne, og den afmagring, der blev konstateret. Det var særligt på denne baggrund, at

man i det notat, der er fremlagt som bilag 11, konkluderede, at tiltalte havde overtrådt dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3. Der er tale om et grelt og slemme tilfælde. Der er nok ikke tale om det værste, som vidnet har været udsat for, men der er tale om et af de værre tilfælde.

Afhørt af forsvareren forklarede vidnet, at det er rigtigt, at han er blevet afhørt af politiet.

Det kan godt passe, at vidnet blev afhørt den 7. maj 2003.

Forsvareren henviste til bilag 6.

Vidnet har ikke haft lejlighed til at se den rapport, der er blevet optaget i forbindelse med afhøringen.

Vidnet forklarede videre, at der er mange producenter, der har problemer med ætsninger af trædepuderne. Det tilladte maksimumpoint for ætsninger af trædepuderne er blevet sat ned. I 2002 var maksimumpoint på 120. I 2003 var maksimumpoint på 80, og i 2004 var maksimumpoint på 40. Hudirritationer hos kyllingerne er en følge af ætsninger.

Forsvareren foreholdt vidnet den forklaring, der er gengivet i bilag 6, side 2, 3. sidste afsnit og 1. afsnit på side 3.

Ætsningerne på kyllingernes hale og bryst kan ikke opstå på 4 dage. Ætsningerne er måske opstået over en periode på 8-14 dage. Det er ikke muligt helt at se ætsningerne, inden kyllingerne er blevet plukkede på slagteriet. Såfremt der er opstået en vandskade den 28. marts 2003, kan ætsningerne være blevet forværret. Ætsningerne er imidlertid startet op inden denne dato. Det er svært at vurdere, hvilken indflydelse vandskaden har haft. Vidnet mener ikke, at der er opstået vandskade over hele området i de 2 huse. Afmagringen af kyllingerne er opstået over en længere periode forud for slagtingen. Dyr, der ikke kan følge med resten af flokken, skal typisk aflives. Efter vidnets opfattelse er det ikke realistisk at flytte for små kyllinger over i et andet hus. Kyllinger bevæger sig ikke ret meget. Efter moderne principper for opdræt af slagtekyllinger skal alle kyllinger sættes ind samtidig og ud samtidig. Det er op til producenten at finde ud af, hvornår slagting skal ske. Alle kyllinger bliver slagtet. Det er først efter slagtingen, at man kan konstatere, hvilke kyllinger, der skal kasseres. De kyllinger, der er blevet kasseret, burde have været aflivet på et tidligere tidspunkt. Der skal udøves et skøn over, hvornår kyllingerne skulle have været aflivet.

Afhørt af vicepolitimesteren forklarede vidnet vedrørende bilag 13, at det er rigtigt, at det af denne opgørelse fremgår, at 4.277 kyllinger blev kasseret i forbindelse med slagtingen den 2. april 2003. Det antal kyllinger, der er anført under rubrik 9, 113 og 2.240 repræsenterer sandsynligvis hovedsaglig afmagrede kyllinger. En væsentlig del af de 4.277 kyllinger var dårligt be-

handlet, og behandlingen var i strid med dyreværnsloven. Vedrørende bemærkningerne, der er anført på bilag 13, forklarede vidnet, at kyllinger, der har hasesenebetændelse har vanskeligere ved at gå. Disse kyllinger kan have vanskeligt ved at nå frem til foderet.

Vedrørende bilag 12 forklarede vidnet, at det fremgår af dette bilag, at der ved de kyllinger, der blev slagtet den 1. april 2003, blev fundet 627 kyllinger, der blev kasseret. Vidnet skønner, at mange af disse kyllinger var afmagrede og havde ætsninger. Som det fremgår af dette bilag, er der foretaget registreringer på 50 af den første 1/3del af de slagtede kyllinger og på 50 af den sidste 1/3del af de slagtede kyllinger. Der er tale om et pointtal på 200, hvor det tilladte maksimumpoint var på 80. På de kyllinger, der blev slagtet den 1. april 2003, var der et generelt problem vedrørende trædepuder. Der var tale om et ekstremt højt point.

Vedrørende bilag 13 forklarede vidnet, at det fremgår af dette bilag, at der ved trædepuderegistreringerne blev fundet 161 point. Der er tale om et højt tal. Det er sjældent, at man ser så høje trædepudepoint, som i de 2 leverancer. Der er tale om væsentlig højere point, end det man normalt ser.

Afhørt af forsvareren forklarede vidnet vedrørende bilag 12 og 13, at afmagering kan skyldes forskellige forhold. Der er tale om, at en del af kyllingerne er døde i kasserne. En del af kyllingerne er blevet beskadiget i plukkemaskinerne. En af grundene, til at kyllingerne er døde under transporten, har været, at kyllingerne har haft en sådan helbredstilstand, at de ikke har kunnet tåle transporten. Kyllingernes helbredstilstand kan også have medført, at de er blevet revet i stykker i plukkemaskinerne. Trædepudepointene er fundet ved, at man har udtaget 50 kyllinger i den første 1/3del af slagtingen og 50 kyllinger i den sidste 1/3del af slagtingen. Vidnet kan ikke sige, hvorfor man i notatet fremlagt som bilag 11 har udtalt, at "80% har ætsninger på trædepuderne 161 point, hvor 80 er maksimum".

Vedrørende bilag 13 forklarede vidnet, at det antal på 2.240, der er anført under pkt. 9, kan for en del skyldes, at kyllingerne har været for små til at blive hængt op på transportbåndet.

Herefter fremstod som vidne 4, der behørigt formået forklarede, at hun på det i sagen omhandlede tidspunkt var ansat ved Fødevareregion Hun er ikke længere ansat her. Vidnet var med på kontrolbesøg på tiltaltes bedrift den 1. april 2003. Der var tale om et almindeligt tilsyn. Der skal foretages et tilsyn vedrørende hver enkelt rotation. Vidnet har været på en del tilsyn hos tiltalte, både før og efter den 1. april 2003. Forholdene på tiltaltes bedrift afveg meget fra det sædvanlige den 1. april 2003. Der var en meget stram lugt i husene. Der var meget ammoniak og forrådnelse på stedet. Strøelsen var klistet, og man hang fast i strøelsen, når man gik hen igennem husene. Kyllingerne var stille og var beskidte. Særlig i stald 4 var kyllingerne særlig klumpet sammen. Fjerdraget på disse kyllinger var meget

beskiddt. Der var mange kyllinger i denne stald, der var meget små, og som nærmest kun var halvt så store som de større kyllinger. Mange af kyllingerne i denne stald havde store sår på trædepuder, haser og brystet. Disse kyllinger havde besvær med at gå. Disse kyllinger responderede ikke på, at vidnet og kollegaen kom ind og flyttede sig ikke. Strøelsen var meget klistet. Der var tale om tyk strøelse, hvori man sank ned, når man gik hen over strøelsen. På et tidspunkt hang vidnets kollega fast i strøelsen.

Vidnet blev spurgt om årsagerne til de konstaterede forhold. Vidnet oplyste, at der havde været en vandskade i stald 4. Den som bilag 9 fremlagte tilsynsrapport blev udfærdiget. Tiltalte oplyste ikke, at der havde været noget uheld, der vedrørte stald 3. Våd strøelse medfører ætsninger. Der har måske været tale om, at der var vand, der sivede ind fra stald 4 til stald 3. Vedrørende bilag 16 forklarede vidnet, at de gik ind i stald 3. Allerede, da de gik ind i denne stald, var strøelsen fedtet. Vidnet foreviser, hvilke dele af stald 3 de gik i. Vidnet skønner, at de gik i ca. 1/3 af denne stald. De gik i zig-zag bevægelser i denne stald. Der var lagt spåner ud i et tyndt lag ved indgangen til stald 3. Der skal imidlertid være tørt strøelse i hele stalden. Inden, kyllinger bliver sat ind i en stald, skal der være en strøelse, der dækker hele gulvet. Stalden skal opvarmes, inden kyllingerne sættes ind. Strøelsen skal være på måske et par cm. Der skal pålægges yderligere strøelse, såfremt dette er nødvendigt. Den øverste del af strøelsen skal hele tiden være tør. Såfremt det er nødvendigt, skal man blive ved med at køre yderligere strøelse ind. Strøelseslaget i staldene var lidt tykkere end normalt.

Afhørt af vicepolitimesteren forklarede vidnet, at der efter vidnets opfattelse ikke var tale om, at der var en halvmåne i stald 3 ud for stald 4, hvor strøelsen var våd.

Afhørt af forsvareren forklarede vidnet videre, at hun ikke kan afvise, at en vandskade i stald 4 har medført, at strøelsen i denne stald ikke var god.

Forsvareren foreholdt vidnet den forklaring, der er gengivet i bilag 5 vedrørende forhold 1, 2. afsnit.

Vidnet vil ikke afvise, at hun har afgivet denne forklaring til politiet.

Forsvareren foreholdt vidnet den forklaring, der er gengivet i samme bilag, side 2. 3. afsnit.

Det er rigtigt, at vidnet har afgivet denne forklaring.

Vidnet forklarede videre, at det godt kan passe, at tilsynet den 1. april 2003 blev anmeldt over for tiltalte den 31. marts. Det var vidnet, der ringede til tiltalte. Tiltalte sagde, at han ville være i nabolaget, og at han ville dukke op, når tilsynet kom. Vidnet besluttede sig til også at se på burhønsanlægget. Som nævnt i den tilsynsrapport, der er fremlagt som bilag 10, fandt til-

synet sted den 3. april 2003. Forholdene vedrørende burhønsene var i orden. Efter vidnets opfattelse var de forhold, der blev konstateret den 1. april 2003, en overtrædelse af dyreværnsloven. Vidnet mener ikke, at de ting, som tiltalte havde gjort, var tilstrækkelige for at rette op på situationen. Tiltalte burde have fjernet mere strøelse, og han burde have aflivet de kyllinger, der havde sår og kroniske lidelser. Vidnet mener ikke, at de konstaterede forhold vedrørende kyllingerne kan være opstået på 2-5 dage. Vidnet har ikke set noget, der var så slemt ved tidligere kontrolbesøg. Der er etableret en weekendvagt-ordning, således at en producent kan komme i forbindelse med Fødevarerdirektoratet. På en telefonsvarer er der indtalt, hvem man kan rette henvendelse til. Efter vidnets opfattelse, er tiltalte ikke egnet til at passe en slagtekylling-produktion.

Afhørt af vicepolitimesteren forklarede vidnet, at forholdene den 1. april 2003 var så tæt på død, uden at være det. Bunden var meget fugtig og klæbende. De konstaterede ætsninger er opstået over en længere periode. Efter vidnets opfattelse har kyllingerne gået på en uhensigtsmæssig bund i 4-5 uger. Det kan være svært, at se på kyllinger, om de er afmagrede, inden fjere- ne bliver plukket af, men man kunne se, at der var stor variation i størrelsen af kyllingerne. Der var mange små kyllinger. Efter vidnets opfattelse har mange af kyllingerne manglet adgang til vand og foder. Dette skyldes blandt andet, at en stor del af kyllingerne havde svært ved at bevæge sig hen til vandniplerne og fodertrugene. Fodertrugene kan hæves. Efter vidnets opfat- telse har de små kyllinger ikke haft mulighed for at nå op til foderet.

Vedrørende bilag 23 forklarede vidnet vedrørende foto nr. 6, at der er tale om en død kylling. Man kan tydeligt se brystbenet. Denne kylling har tyde- lige tegn på afmagring.

Vedrørende foto nr. 4 i bilag 24 erklærede vidnet, at man tydeligt kan se, at kyllingerne ikke havde en ensartet størrelse.

Vedrørende foto nr. 8 i samme bilag forklarede vidnet, at den lille kylling, der står i midten, burde have haft samme størrelse som de andre kyllinger. Det fremgår af dette foto, at strøelsen var klistet. Den lille kylling har ikke haft mulighed for at nå op til fodertruget og til vandniplerne. Den kylling, der er vist på foto nr. 6 i bilag 24, er en lille kylling. Fjerdragten er ikke or- dentlig udviklet. Kyllingen står på spredte ben. Den kylling, der er vist på foto nr. 6, er utrivelig, og burde have været aflivet straks.

Afhørt af forsvareren forklarede vidnet, at man efter 2-3 dage, hvor kyllin- gerne er sat ind, kan se, om der er nogle af kyllingerne, der er utrivelige. Den kylling, der er vist på foto nr. 8 i bilag 24, ville aldrig kunne komme sig. Kyllinger kan gå i stå som følge af, at de har svært ved at få foder, hvil- ket kan skyldes, at fodertrugene er blevet hævet for hurtigt. Det kan skyldes overbelægning eller sygdom.

Afhørt af vicepolitimesteren forklarede vidnet, at uheld med vandingsanlæg ikke kan forklare den store forskel i vækst, og uheldet kan heller ikke forklare de store ætsninger, der var på kyllingernes fødder og kroppe. Efter vidnets opfattelse var der tale om helt uacceptable forhold i tiltaltes bedrift. Vidnet har ikke set noget værre på noget tidligere tidspunkt.

Afhørt af forsvareren forklarede vidnet, at tiltalte skulle have reageret på vandudslippet og bragt forholdene i orden. Tiltalte skulle eventuelt have udskiftet hele strøelseslaget, og hvis det ikke kunne lade sig gøre på anden måde, måtte tiltalte køre strøelsen ud ved hjælp af en spade og en trillebør. De døde kyllinger skulle fjernes, og der skulle have været aflivet kyllinger. Det er rigtigt, at det kan være svært at skifte en bund, såfremt man kun kan bruge en spade og en trillebør. Slagtningen af kyllingerne kunne have været fremskyndet.

Herefter fremstod tiltalte på ny og forklarede, at det er ham, der har udfærdiget de som bilag 21 og 22 fremlagte bilag. Det er rigtigt, at der blev sat 48.000 kyllinger ind i de 2 stalde. Vedrørende den 5. marts 2003 forklarede tiltalte, at han har omtalt, at han har samlet døde kyllinger op og har aflivet nogle. Der var tale om i alt 45 kyllinger. Tallet på 1.087 er en opsummering af de døde og aflivede kyllinger til og med den 5. marts. Under den 27. og 28. marts har han registeret, at der har været tale om 19 og 10 kyllinger, der enten er samlet op som døde, eller som er blevet aflivet. I skemaet har han ikke indført de kyllinger, der var druknet i forbindelse med vandskaden i hus 4, eller som er blevet aflivet på en guillotine. Han opgav at finde ud af, hvor mange kyllinger, der var druknet, eller som han aflivede. Vedrørende bemærkningerne under den 23.-24. marts forklarede tiltalte, at han ikke husker, hvad der var sket. Han kan ikke forklare, hvorfor der den 23. marts var et vandforbrug for 54,1 og hvorfor der i rubrikken "total" er anført et tal på 3.626 under den 24. marts, mens der under den 23. marts alene er anført et tal på 2.154.

Vicepolitimesteren fremlagde bilag

"Dyr aflivet som uegnede til slagtning".

Vedrørende bilag 22 bekræftede tiltalte, at han i alt har registreret, at der er 2.329 kyllinger, der er døde eller aflivet under produktionen. Det kan således godt passe, at der tilbage var 45.671 kyllinger. Han skønner, at der var omkring 3.000 kyllinger, der druknede, og at han aflivede et par tusinde. Det kan således godt passe, at der i alt var tale om 5.023 kyllinger, der druknede, eller som blev aflivet. Det kan således godt passe, at der i alt var tale om 7.352 kyllinger, der døde. Der er tale om et temmelig højt tal. På landsbasis er der tale om, at 2-5% af de kyllinger, der bliver sat ind, dør eller bliver aflivet.

Afhørt af forsvareren forklarede tiltalte, at han ikke husker, om oversvøm-

melsen var den 23.-24. marts 2003. Han mener bestemt, at der var tale om en nat mellem en fredag og en lørdag, at der var oversvømmelse.

Han mener, at vandskaden var fredagen før den 1. april 2003.

Forsvareren oplyste, at det er hans opfattelse, at der er foretaget afregning fra slagteriet af 35.745 kyllinger. Der er kasseret 5.448 kyllinger. Der er således til slagteriet blevet leveret 41.193 kyllinger. I følge bilag 21 og bilag 22 er der 3.929 døde kyllinger under produktionen, 41.193 + 3.929 giver 45.122 kyllinger. 48.000 - 45.122 giver 2.878 kyllinger.

Vicepolitimesteren henviste til det fremlagte bilag og gjorde gældende, at der i alt har været tale om 7.352 kyllinger, der er døde under produktionen.

Afhørt af forsvareren forklarede tiltalte, at alle kyllingerne kunne få vand og foder. Han havde sænket fodertrugene og vandet. Også den kylling, der er vist på foto nr. 24 i bilag 24, kunne nå foderet og vandet. Det er bedst, at kyllingernes hals skal stå i en vinkel på 45°, når de indtager vand, idet der ellers vil fremkomme et for stort vandspild.

Vedrørende foto nr. 2 og nr. 5 i bilag 23 forklarede tiltalte, at det fremgår af disse fotos, at alle kyllinger kunne nå vand og foder. De store kyllinger måtte bukke sig for at få vand og foder. Det er muligt, at de svækkede kyllinger havde svært ved at komme til fodertrugene. På grund af at vandniplerne var placeret lavt i forhold til strøelsen, måtte han strø ofte for at sikre sig, at den øverste del af strøelsen var tør. Han har haft flere rotationer efter den i sagen omhandlede rotation. Der har været nogle problemer med trædepuderne. Po-intallene har været væsentligt lavere ved de senere leverancer. Der er mange parametre, der kan medføre, at der opstår problemer med trædepuderne. Han har udfærdiget den som bilag 17 fremlagte handlingsplan. Han har fulgt op på handlingsplanen. Han har fået et nyt vandingsanlæg og drikkeniplerne er skiftet i stald 3 og 4."

Den 6. juni 2000 har tiltalte udenretligt vedtaget en bøde på 20.000 kr. for bl.a. overtrædelse af dyreværnslovens § 1, § 2, og § 3, stk. 3, 1. pkt..

Sagen vedrørte behandling af grisehold på groft uforsvarlig måde, idet tiltalte undlod dagligt at tilse grisene, der var i stald, ligesom han ikke sørgede for at fjerne gylle fra stalden, hvorved ca. 30 svin døde og 2 svin måtte aflives som følge af gyllegasforgiftning.

Rettens bemærkninger:

Det lægges til grund, at der på den i tiltalen nævnte ejendom blev indsat 48.000 slagtekyllinger den 28. februar 2003. Tiltalte var ansvarlig indehaver af slagtekyllingeproduktionen. Det lægges til grund, at der hurtig efter indsætningen af kyllingene opstod ætsninger på en stor del af trædepuderne på

kyllingerne, og at der også opstod sår på ryg, bryst og ben på kyllingerne. Det lægges til grund, at en del af kyllingerne på grund af for lille vækst fik utilstrækkelig adgang til foder og vand. Det lægges til grund, at der opstod en vandskade i stald 4 omkring den 23. marts 2003. Det lægges til grund, at tiltalte forsøgte at begrænse følgerne af vandskaden ved at bortskaffe døde og svage kyllinger og ved at køre noget strøelse ud samt ved at køre tørt strøelse ind. Når henses til ovennævnte forhold, finder retten, at tiltalte burde have gjort mere for at sikre sig, at kyllingernes tilstand ikke blev yderligere forværret efter vandskaden. Retten finder, at tiltalte burde have rettet henvendelse til de veterinære myndigheder og til slagteriet, således at der kunne etableres slagtning af i hvert fald en del af kyllingerne umiddelbart efter, at vandskaden opstod. Det lægges til grund, at mange af kyllingerne var afmagrede, muskelfattige, misfarvede og manglede eller havde snavset fjerdragt ved leveringen til slagteriet. Det lægges til grund, at 7.352 kyllinger døde under produktionen, og at 5.448 kyllinger blev aflivet som uegnede til slagtning. Retten finder, at tiltalte har undladt at behandle kyllingerne forsvarligt og beskytte dem bedst muligt mod smerte, lidelse og væsentlig ulempe og undladt at have passet dem under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Retten finder, at tiltalte har behandlet kyllingerne groft uforsvarligt. Tiltalte er tidligere straffet for overtrædelse af dyreværnsloven. Tiltalte anses efter lov nr. 386 af 6. juni 1991 med senere ændringer om dyreværn § 28, stk. 1, jf. § 1, § 2 og § 3, stk. 1. samt efter lov nr. 336 af 16. maj 2001 om hold af slagtekyllinger § 21, stk. 1, nr. 1, jf. § 5.

Det bemærkes, at retten også har fundet grundlag for at dømme for overtrædelse af dyreværnslovens § 3, stk. 1, idet denne bestemmelse henviser til § 2. Retten finder herefter, at også tiltalen for overtrædelse af § 3 er tilstrækkelig beskrevet i anklageskriftet.

Straffen fastsættes til fængsel i 30 dage.

Straffen skal ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholder de betingelser, som er angivet nedenfor, jf. straffelovens § 56, stk. 2.

I medfør af straffelovens § 58, stk. 2 anses tiltalte med en tillægsbøde på 25.000 kr. med forvandlingsstraf af fængsel i 14 dage.

1 af rettens medlemmer har ikke fundet grundlag for at træffe afgørelse om, at tiltalte efter dyreværnslovens § 29, stk. 1, 1. og 2. pkt. skal frakendes retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med dyr.

2 af rettens medlemmer har fundet, at tiltalte i medfør af dyreværnslovens § 29, stk. 1, 1. og 2. pkt. skal frakendes retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med slagtekyllinger i et tidsrum af 3 år.

Disse medlemmer af retten har ikke fundet grundlag for at statuere, at tiltalte i det hele skal frakendes retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med dyr.

De 2 af rettens medlemmer har lagt vægt på karakteren af det i sagen omhandlede forhold, der er karakteriseret som groft uforsvarligt og på, at tiltalte tidligere har vedtaget en bøde for overtrædelse af dyreværnsloven.

Thi kendes for ret:

Tiltalte skal straffes med fængsel i 30 dage.

Straffen skal ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholder følgende betingelse:

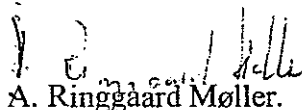
1) Tiltalte må ikke begå noget strafbart i 2 år fra i dag.

Tiltalte anses med en tillægsbøde på 25.000 kr.

Forvandlingsstraffen fastsættes til fængsel i 14 dage.

Tiltalte frakendes i 3 år retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med slagtekyllinger.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger.

A. Ringgaard Møller.

/bem
299-05.dtd